

GOREČE SVEČE BREZ GROBOV

HELENA JAKLITSCH

Zvečer, na dan vseh svetih, sem šla, tako kot vsako leto, na stare Žale, prižgat svečko. Pa ne na kakšen grob. Prižgano svečko sem pustila zadaj za cerkvico ob vhodu na pokopališče. Ni bila osamljena, saj jih je tam gorelo že več tisoč. Mamica poleg mene je na hčerkino vprašanje, »Zakaj pa tu gorijo svečke, saj ni groba?« odgovorila čisto na kratko: »Te svečke gorijo za tiste, za katere se ne ve, kjer so pokopani.« Brez dodatne razlage, pa tudi deklacije nisem slišala, da bi spraševala dalje. Že dolgo je tega, kar so meni razložili, da so tam zadaj za cerkvijo svečke začeli prižgati tisti, katerih bližnji so končali v kraških brezni, rudniških jamah, tankovskih jarkih. Ker niso vedeli, v katerih jarkih, v katerih brezni ali rudnikih so našli svoj zadnji počitek ti, ki so jih imeli radi, so domači zanje ob dnevu vseh svetih ob cerkvici prižgali svečko. Tako so se čutili bližje tistim, ki jim je bila odvzeta pravica do groba in ki se jih niso smeli (javno) spominjati. Ker je takratna oblast vedela, komu so te svečke namenjene, je tako spominjate skušala zatreti, vendar neuspešno.

Zakaj to sploh omenjam? Ko sem se vrnila s pokopališča, sem med novicami zasledila tudi sporočilo predsednika Državnega zbora ob dnevu spomina na mrtve, namenjeno državljanom in državljanom Republike Slovenije. V tem sporočilu je med drugim tudi zapisal, da danes prevečkrat gledamo drug mimo drugega, kar je pripisal »nezacelejenim ranam za žrtvami vojne ter žrtvami vojnega in povojnega nasilja na celotnem ozemlju Slovenije«. Ob tem je dodal, da »nekateri od njih še danes niso našli svojega dostojnega počitka. Tu je naša država zatajila, saj ureditev dostojnih grobišč vseh žrtev prvenstveno ni (in ne sme biti!) politično vprašanje, ampak je vprašanje etike in humanistični imperativ. Ta zahteva, ki je notranja in inherentna človeku in civilizacijam, je kot taka najbolj jasno izpostavljena v Sofoklejevem delu Antigona, v katerem je bila glavna junakinja Antigona, pripravljena - za to, da je pokopala svojega brata (in s tem prekršila državni zakon, po katerem je njen brat veljal za izdajalca) - žrtvovati lastno življenje.« Svoj nagovor ob koncu je zaključil s pozivom, da moramo, če hočemo graditi državo blaginje, svoje mrtve pokopati, se soočiti z našo preteklostjo ter se z njo tudi spraviti.

V svojem nagovoru se je torej spomnil prav teh, zaradi katerih gorijo svečke za cerkvijo na pokopališču. Teh, ki so bili žrtve revolucionarnega med, predvsem pa povojnega nasilja. Teh, ki še po sedemdesetih letih nimajo grobov. Za mnoge med njimi svojci še danes ne morejo prejeti mrliških listov, saj v mrliških knjigah ni naveden ne datum ne kraj smrti. Strinjam se s predsednikom Državnega zbora - tu je naša država zatajila. Želela bi si morda le, da bi bil pri tem bolj določen, in da ne bi krivde

valil kar takole počez na državo. Da bi namesto država raje napisal vse vlade, ki v teh 25 letih, odkar imamo v naši državi demokracijo, niso naredile tega, kar civilizacijska norma zahteva. Da je bila to njihova moralna dolžnost, ki pa so se ji izneverili. Omenil bi lahko tudi, da je pravzaprav večina vlad v samostojni Sloveniji izšla iz ene politične opcije, in da je zato krivda te opcije pred zgodovino še toliko večja. No, morda pa ima (delno) vendarle celo prav, ko je napisal država. Ker smo zatajili tudi državljani, ker nismo v en glas zahtevali, da se odkrijejo vsa grobišča na naših tleh, da se umorjene žrtve prekoplje, polože v grob ter se jim ponovno vrne ime. Ker nismo kot državljani zahtevali, da se tistim, ki so bili odgovorni za žrtve vojnega in povojnega nasilja, sodi in se jih za njihove zločine obsodi, s čimer bi bilo prihodnjim rodovom jasno sporočeno, da je umor sobrata zločin, ki ne zastara. Odgovornost je torej vendarle tudi naša.

Ne strinjam pa se s predsednikom DZ, ko pravi, da ureditev dostojnih grobišč vseh žrtev prvenstveno ne sme biti politično vprašanje, ampak da je to vprašanje etike in humanistični imperativ. Saj je konec koncev tudi politika zavezana etiki in humanističnemu imperativu. Ne samo to. Politika je tista, ki mora tudi jasno obsoditi vsak zločin proti človeštvu, še toliko bolj genocid, storjen znotraj naroda. Politika je tista, ki mora pokazati voljo, da se vprašanje pokopa vseh žrtev enkrat za zmeraj reši. Vse ostalo je samo prelaganje odgovornosti. Ko bo politika pokazala pripravljenost, da se to vprašanje v RESNICI reši, se bo rešilo tudi vprašanje dostojnega pokopa. V to ne dvomim.

Prav pa ima predsednik DZ, ko pravi, da moramo pokop vseh pobitih storiti čim prej, »saj bomo lahko le tako simbolično zaključili to temno poglavje naše zgodovine«. Gospod predsednik, na vas in na vaši stranki, ki ima sedaj oblast v svojih rokah, je torej, da čim prej uresničite za naš narod in naš obstoj tako potrebno dejanje. Pokop vseh, ki jim je bila pred sedmimi desetletji vzeta pravica do groba, bo prinesel soočenje naroda tudi s preteklostjo, s tem pa mu dana priložnost tudi za prihodnost.

PS: Predsednik DZ je sicer v svojem govoru tudi tako mimogrede spomnil, da naj bi Antigona pokopala brata, ki je veljal za izdajalca. Sprašujem se, ali je bilo to zgolj nesrečno naključje ali je s tem hotel prikrito povedati, pod kakšnim pogojem bo temeljna pravica do groba dovoljena »žrtvam vojnega in povojnega nasilja«. Enkrat izdajalec, vedno izdajalec. To, da jim je tako nalepko pred zgodovino dal tisti, ki je hotel oblast za vsako ceno in jo za vsako ceno tudi obdržati, očitno tudi še danes ni pomembno.

(Časnik.si)

Spremembe in zamenjave

Vlada je skladno z napovedmi sprejela predlog rebalansa letošnjega državnega proračuna. Primanjkljaj se bo povečal za približno 200 milijonov in bo znašal 1,2 milijarde evrov, kar pomeni 3,4 odstotka bruto domačega proizvoda. Državna sekretarka na finančnem ministrstvu Mateja Vraničar ob tem pojasnjuje: »Ta zadolžitev ni posebej namenjena točno določenim stroškom. Gre za redno operacijo, ki jo izvaja ministrstvo za finance v okviru svojih pristojnosti.«

Državni zbor se je sredi minulega tedna seznanil z odstopom ministra za gospodarstvo Jožefa Petroviča ter ministrice brez listnice, pristojne za razvoj in kohezijo, Violete Bulc. Kot smo že poročali v našem listu, je premier Cerar za naslednico Bulčeve predlagal državno sekretarko Alenko Smerkolj, ministra, ki bo sedel na Petrovičev stolček, še išče. V javnosti je že bilo slišati nekaj imen, med drugim so mediji ugibali, da bi se na to mesto lahko povzpela državni sekretar Janko Burgar ali Alenka Avberšek iz Gospodarske zbornice Slovenije. A odločitve še ni.

Prah je medtem dvignila druga kadrovska poteza. Vlada je namreč razrešila generalnega direktorja policije Stanislava Venigerja. Za vršilca dolžnosti te funkcije je potrdila direktorja uprave kriminalistične policije Marjana Fanka. Zakaj takšna odločitev? »Gre za mojo odločitev kot mini-

Minister Boris Koprivnikar

strice za notranje zadeve. Gre za odločitev v posledici najvišjega vodstvenega mehanizma odločanja ob uresničevanju vizije vodenja oziroma upravljanja resorja, ki mi je bil zaupan,« je odgovorila notranja ministrica Vesna Györköš Žnidar. Vodstvi policijskih sindikatov sta se različno odzvali. Po mnenju predsednika Policijskega sindikata Slovenije Radivoja Uroševiča kontinuiteta vodenja ostaja. Vodja Sindikata policistov Zoran Petrovič pa dodaja, da je bila ta poteza le vprašanje časa, saj da Veniger ni spoštoval določenih omejitev.

Medtem, ko v koaliciji poudarjajo, da je kadrovska sprememba v policijskih vrstah skladna z zakonodajo, so v večjem delu opozicije zaskrbljeni. Za SDS je to ena v seriji zamenjav. Nedavno je namreč vlada razrešila direktorja Slovenske obveščevalno-varnostne agencije in zamenjala načelnika generalštaba Slovenske vojske. »Če to počnejo levi, je to nekaj nujnega, če to naredimo na desni, gre za kadrovske cunami. Mislim, da bi morali na vse gledati enako. Osebnost se mi zdi, da ta menjava v

tem trenutku ni nujna, zakaj se je ministrica odločila zanj, ne vem,« je dejal strankin poslanec Vinko Gorenak. V Novi Slovenij opozarjajo, da gre za destabilizacijo sistema. »Če v tako kratkem času zamenjaš tri ključne glave, se bo v

sistemu to gotovo poznalo. Neugoden občutek nam daje tudi to, da so bili vsi trije posamezniki zamenjani brez nekih jasnih razlogov, zakaj se je to zgodilo,« je poudaril vodja strankine poslanske skupine Matej Tonin. V Združeni levici pa se bojijo, da na notranjem ministrstvu ob varčevalnih ukrepih želijo zgolj poslušnega človeka.

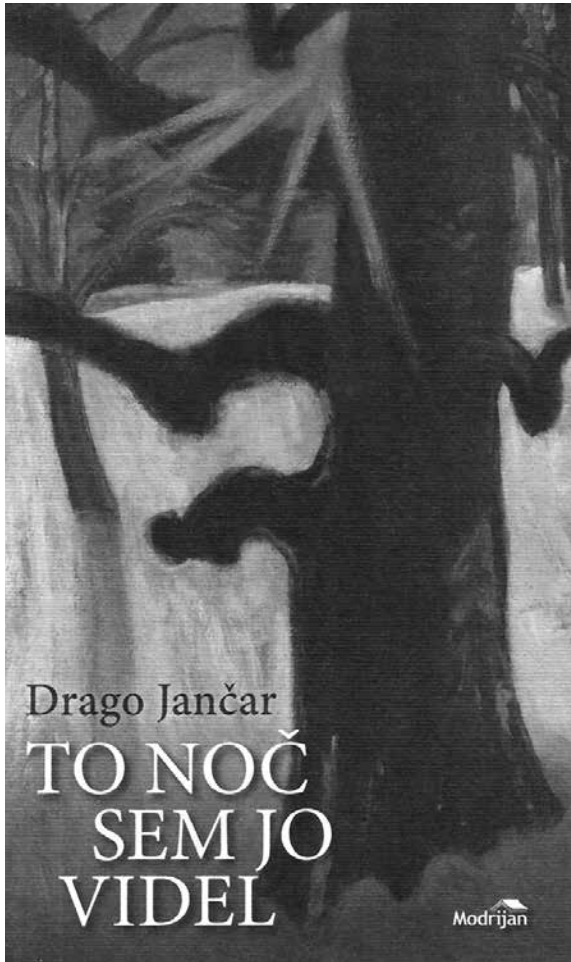
Vročje pa je tudi v pogajanjih vlade in sindikatov javnega sektorja. Ti so pred dnevi predstavili odgovor na trenutne vladne predloge ukrepov za prihodnje leto. Vlada bo v kratkem pripravila približevalni predlog, iskala bo drugačne rešitve. To je zagotovil minister za javno upravo Boris Koprivnikar, ki je ugriznil v precej kislo jabolko. Da se tega zaveda, je bilo jasno ob predstavitvi ključnih izzivov njegovega resorja, ko se je osredotočil predvsem na stanje v javnem sektorju in pogajanja s sindikati. Ta po njegovi oceni postajajo kontraproduktivna. Da sindikalni pogajalci grozijo z vojno napovedjo, še preden slišijo obrazložitev, po njegovem ni državotvorno. Koprivnikar je kritične izjave so že razburile sindikate, menijo, da so žaljive.

Roman se nadaljuje

V trenutku, ko naš list stopa v tisk, Upravni senat ustavnega sodišča obravnava pritožbo predsednika SDS Janeza Janše zaradi prenehanja poslanskega mandata. Ali pa bo že sedaj sprejeta kakšna odločitev, je še vprašanje. Zakon o ustavnem sodišču v primeru Janševe pritožbe predvideva več možnih odločitev. Senat lahko pritožbo zavrže, ker denimo niso izpolnjene procesne predpostavke (izčrpanost vseh pravnih sredstev ...) ali pa jo sprejme v obravnavo. V tem primeru bodo o utemeljenosti pritožbe odločali vsi sodniki. Lahko pa senat odloči samo o začasnem zadržanju in o prednostni obravnavi ali pa odločanje o vseh teh vprašanjih prenese na plenum, torej na vse sodnike, je pojasnil generalni sekretar ustavnega sodišča Sebastian Nerad.

Potem, ko je Janši 15. oktobra na podlagi zakona o poslancih zaradi pravnomočne obsodbe v zadevi Patria prenehal poslanski mandat, je Janša preko odvetniške pisarne Matoz na ustavno sodišče vložil pritožbo. V njej predlaga tudi začasno odredbo, torej da se mu do odločitve dovoli opravljanje mandata, ter sodišče prosi, naj zadevo obravnava absolutno prednostno. Pritožbe se ta torek 4. novembra lotil tričlanski upravni senat ustavnega sodišča, ki ga bodo po poročanju medijev sestavljali Marta Klampfer kot predsednica ter člana Miroslav Mozetič in Jasna Pogačar. Na ustavno sodišče se je sicer poleg Janše obrnila tudi skupina 315 volivcev iz tretjega okraja četrte volilne enote Grosuplje, in sicer zaradi, po njihovem mnenju, protustavnega odvzema poslanskega mandata Janši.

Drago Jančar blesti v Franciji

Drago Jančar, verjetno danes najboljši slovenski pisatelj, je z romanom *To noč sem jo videl* v Franciji doživel uspeh, kakršnega slovenska literatura skoraj ne pomni. Prejel bo namreč *Prix du Meilleu livre étranger*, nagrado za najboljšo tujo knjigo, ki jo podeljuje združenje francoskih kritikov in založnikov.

Jančarjev roman je v Franciji izšel pod naslovom *Cette nuit, je l'ai vue* pri založbi Phébus. Takoj je bil deležen pozitivnega sprejema pri kritikih in bralcih, nominiran pa je bil kar za tri nagrade - *Prix Fémina Étranger* (nagrada femina za tujo literaturo), nagrado mesta Cognac in *Prix du Meilleur livre étranger* (nagrada za najboljšo tujo knjigo).

Slednjo bo prejel 28. novembra. Prevajalka romana v francoščino Andrée Lück-Gaye je posebej za slovenski dnevnik Delo povedala: »Nagrada kaže, da Francozi priznavajo Jančarja. Pri založbi Phébus so odkupili tudi štiri druge njegove naslove, že prevedene v francoščino (*Zvenenje v glavi*, *Katarina, pav in jezuit*, *Severni sij*, *Joyceov učenc*), zato se bo število njegovih bralcev v Franciji zagotovo še povečalo.

Ta nagrada je zelo pomembna, z njo so okronali tako nadarjene pisatelje, kot so Lawrence Durrell, Isaac Bashevis Singer, Gabriel García Márquez, Vasilij Grossman, Salman Rushdie, Orhan Pamuk.«

IZ ŽIVLJENJA V ARGENTINI

TONE MIZERIT

Skoraj neverjetno je, kako vlada brez odmora izvaja svoj bojni načrt. Staro kirchneristično geslo »hočemo vse«, ki je pred časom skoraj zamrlo, se je sedaj prebudilo v novem formatu in proizvaja vedno nove ofenzive.

Pravljica se nadaljuje. Že nekaj let je v veljavi zakon o medijih. Na podlagi tega in s ogromnimi sredstvi ter ob naklonjenosti do prijateljev, je vladi uspelo izpeljati načrt, ki ji je zagotovil nadzor nad 80% argentinskih medijev. Utemeljitev za uveljavljanje tega zakona je bil boj proti monopolom. Zakon je v parlamentu dobil tudi podporo dela opozicije, predvsem levih strank (Pino Solanas in družba), ker je na njihovo zahtevo prepovedal, da bi bile telefonske družbe lastnice televizijskih medijev. Zato so se zadnje čase vrstile obtožbe, da Telefónica postopa protizakonito, ker je še vedno lastnica Canala 11. Vlada pa je odločitev prelagala iz dneva v dan. Razumljivo: sedaj je poslala v parlament nov zakonski osnutek o elektronskih medijih, ki med drugim dopušča, da telefonske družbe posedujejo televizijske medije. Ravno obratno, kot je predvideval prejšnji zakon. Levica je skočila pokonci in protestirala. Zaman. Jih bo to izučilo, da se kirchnerizmu ne more zaupati? Težko. Preveč je ideologizacije. Vlada pa si zagotavlja nemoteno propagandno kampanjo za prihodnje volilno leto. Kaj drugega kot grobo zavajajoča propaganda je, na primer, razpaseni program »Nogomet za vse?« Ko že govorimo o tem programu, ki je na zaslonih od leta 2009 dalje, povejmo, da sedaj sodišče raziskuje vanj vloženi denar. Samo v letu 2013 je program prejel 1.600 milijonov pesov. A kaže, da niso šla vsa sredstva po pravi poti. Kam so šla, sedaj raziskujejo sodni izvedenci.

Za boljši nadzor. Medijski zakon ni bil edini osnutek, ki ga je vlada poslala v parlament. Tja je romal tudi novi zakon o gorivih. Ogromna petrolejska ležišča, ki so jih zadnje čase odkrili (vključno svetovno poznana Vaca Muerta) čakajo, da jih bo kdo izkoristil. Novi zakon naj bi postavil okvir, v katerem naj se razvija podelitev posameznih predelov v izkoriščanje. Vlada naj bi to izvedla še preden se poslovi od oblasti. S tem bi si zagotovila tudi ogromna sredstva. Denar bi ji tudi pomagal, da bi bolj trdno in odločno nadzirala guvernerje in

druge krajevne veljake v volilnem letu. Ob tem ji je vseeno, pod kakšnimi pogoji oddaja koncesije za izkoriščanje petrolejskih ležišč, saj jih predaja privatnikom (bistveno tujemu kapitalu) za naslednjih 45 let, kar je v mednarodnem gospodarskem svetu nepoznano in neverjetno obdobje. Ni treba še posebej poudariti, da se bodo tudi tu najbolj okoristili vladni prijatelji. Ves odpor opozicije, ki se je v tem združila, je bil zaman. Tudi ostre obtožbe in opozorila, da ta zakon pomeni »energetski samomor«, so naletela na gluha ušesa. Vlada je s svojo večino (in že običajnimi priskledniki) potrdila besedilo brez sprememb.

Kaj pa jastrebi? V popolnoma skrivnem pohodu vlada pripravlja tudi zakon, ki naj bi ji omogočil, da uredi vprašanje zunanega dolga s tako osovraženi »jastrebi«. To je v ZDA povedal že predsednik Centralne Banke Alejandro Vanoli. Potem je seveda to zanikal. Nekaj podobnega je te dni izjavil tudi gospodarski minister Kicillof, a potem opozoril, da ni rekel, kar je rekel. Na splošno so strokovnjaki prepričani, da bo januarja, ko premine nevarnost, da bi zunanji upniki, ki so sprejeli poravnava, lahko zahtevali enake pogoje, kot jih je sodnik določil za tiste, ki so državo tožili. Vsi dosedanja poizkusi vlade, da bi uredila vprašanje zunanega dolga mimo sodišča, so se izjalovili. Celoten ekonomski razvoj, ki si ga zamišlja vlada (koncesije petrolejskih ležišč, dobava dodatnih 10.000 milijonov dolarjev za miren prehod do volitev ...) je odvisen od tega, da se vprašanje dolga uredi. Kako pa to prikazati, ne da bi se podrla vsa vladna propaganda, ki je slonela na geslu »domovina ali jastrebi«?

In medtem? Te dni poteka tretje leto, odkar je vlada uvedla »klado« (cepo) na deviznem področju. Namen je bil, da zaustavi odtok deviz, ki so nevarno padale. Takrat je bilo v centralni banki še 47.487 milijonov dolarjev; danes jih je komaj 27.377. Gospodarstvo je raslo 8% letno, danes je rast negativna. Tedaj je bilo še nekaj sposobnih funkcionarjev v vladi; danes je celotno delovanje v rokah Kicillofova in njegovih prijateljev iz Cámpore. Res je, da zunanje okoliščine ne pomagajo. Pač, nekoliko oddiha je vlada prejela, ko se je pretekli mesec cena soje v Chicagu dvignila za 10%.

VÍCTOR TORRES ŽE TRETJIČ

Slovenski pevci na Radio Nacional Clásica

Spet je Víctor Torres vključil slovenske pevce v svoji odlični oddaji. Bila sta že Dermota in Finkova - predstavljena kot Slovenca, a tokrat je šlo za slovenske glasove nasploh. Začel je oddajo z Gallusom, in je tudi omenil slovenski priimek Petelin, in takoj po tem šel na pevce,

o katerih je vedno imel tudi kako pripombo (najpomembnejše, o Košuti (Carlo Cossutta) in njegovem tržaškem poreklu, o Gašperju Dermoti, o Marjanu Lipovšku kot očetu Marjane, o v Argentini se izučeni Finkoma, Vasleta, Košuti, o Slovencih nasploh kot narod, ki poje...). Pohvale je vredno tudi kako sta se sam Víctor kot tudi napovedovalec Darío Bustein potrudila s slovensko izgovorjavo. Sledili so torej:

»Ombra mai fu«, iz opere »Xerxes« - Haendel, v izvedbi Marjane Lipovšek; Marko Fink v »Esurientes«

iz Bachovega »Magnificat«; Košuta v ariji »Ch'ella mi creda« iz Puccinijevega »italian western«; »La fanciulla del West«, iz Haendeljeve opere »Agrippina«; »Io di Roma il Giove sono« - Marko Fink; Slovenski oktet, stara zasedba, in »Kaj bi jaz tebi dal«; seveda vključen veliki Anton Dermota v Tostijevi »La Serenata«; stari kvartet, »Prešeren«, iz predvojnega časa, v »Sem hodu res zanjo«; Lipovškova in Košuta v »Mon coeur s'ouvre a ta voix«, čudovita arija-duet iz Saint-Saenseve »Samson in Dalila«; »Pojdam u Rute«, Bernarda Fink ob spremljavi skupine Oisternig; spet »Kaj bi jaz tebi dal«, tokrat Janez Vasle, v priredbi Marjana Lipovška. Zanimivo, je tudi omenil Víctor, da je isti komad, ljudski, ki ga je prej zapel Slovenski oktet in v dveh tako različnih priredbah, in tudi da gre za skladatelja ki je (že sicer pokojni) oče Marjane.

Potem Marko Fink v Schubertovem samospjevu »Mesto«, a v slovenskem prevodu; odlična »Nel silenzio...« iz Puccinijeve »Suor Angelica« (Marjana Lipovšek). Potem trije »argentinski« komadi, v izvedbah Karla, Bernarde in Marka, in sicer iz Panizzejeve opere Aurora »La canción de la bandera«, »El títere« Piazzolle in Borgesa, pa še Guastavinijeva »El clavel del aire blanco«. Tudi »naši« Vasovalci so prišli na vrsto (Lipusček, Rode, Bras, Tomazević) z »Nocoj pa oh nocoj«.

Za konec je pa dodal zbor Lučke Kralj-Jermanove, Coro de Niños y Jóvenes cantores de Bariloche, v »Estrela E Lua Nova« Villa-Lobosa, in omenil da so takrat peli z zborom Marko Fink, Janez Vasle, in celo on sam, Víctor Torres.

Odličen program, in krasna reklama za slovenske pevce in Slovenijo kot pevski narod, in Slovenijo nasploh. Víctor, hvala!

Rok Fink

Odlikovanja zamejcem

Minister Gorazd Žmavc, vodja Urada Republike Slovenije za Slovence v zamejstvu in po svetu, se je 30. oktobra 2014 udeležil slovesnosti vročitve odlikovanj pri predsedniku republike Borutu Pahorju. Predsednik Pahor je odlikoval tri predstavnike slovenske skupnosti v Avstriji in na Madžarskem.

Medalje za častno dejanje so prejeli Irena Pavlič za izjemne zasluge in dejanja posebnega pomena za utrjevanje položaja slovenske narodne skupnosti in njene kulturne identitete na Madžarskem, Hanzi (Johann) Ogris za vsestransko delo za sožitje in sodelovanje na avstrijskem Koroškem ter čezmejno sodelovanje in dobrososedske odnose in Mirko (Friedrich) Kumer za povezovanje manjšine na avstrijskem Koroškem z matičnim narodom ter za prepletanje družbenega in gospodarskega življenja na obeh straneh meje.

RAZMIŠLJANJA OB ZMEDI

V odnosu z bližnjimi oseba raste ali hira. Spoštljiv odnos do vsakega človeka izgleda pota in poživlja rast. Brez spoštovanja smo zaprli pot si do ljudi in sebi s tem odvzeli čast.

MK

NAŠE ŠOLE

Slomškova proslava

V soboto 20. septembra smo, kot vsako leto, praznovali Slomškovo proslavo v Slovenski hiši, nekaj dni po učiteljskem dnevu.

Pričeli smo s sv. mašo, ki jo je daroval msgr. dr. Jure Rode za vse žive in rajne slovenske učitelje in katehete. Med mašo je pel otroški zbor Slomškove šole pod vodstvom Marcela Brule. Balantičeva šola je pa poskrbela za branje in vodenje maše.

Por sv. maši, smo imeli kratek odmor, nato pa v dvorani dr. Gregorija Rožmana kulturni del proslave.

Najprej nas je pozdravila ga. Alenka Prijatelj. V nagovoru je poudarjala lik našega zavetnika: »V šoli se učite o škofu Slomšku: kako je ustanavljal nedeljske šole, kako je pisal knjige in pesmi za otroke, za to ga imenujemo tudi oče slovenskih šol. Želel je, da bi vsi otroci znali pisati in brati v slovenskem jeziku. Odprl je otrokom nov svet, svet znanja in učenosti, a jih je tudi učil, kako morajo delati in kako morajo prav živeti, da si zaslužijo nebesa. Hotel je, da otroci razvijejo ne le razum ampak da razvijejo tudi svoje duhovno življenje. Zato je postavljal Kristusa kot najvišjega vzgojitelja in prijatelja otrok.«

Poudarila je nato vlogo naših šol: »V naših slovenskih šolah v Argentini se naši otroci učijo verouk, slovstvo, zgodovino in petje v lepi materini besedi, katero je tako ljubil Slomšek, vse kar jim bo služilo, da bodo dobri državljani na tem svetu in tudi potem v nebesih. Iz teh slovenskih šol je v več kot 60. letih izšlo že dosti duhovnikov,

redovnikov, misijonarjev, celo trije škofje in tudi dosti znanstvenikov, umetnikov in profesionalcev, ki se z veseljem in hvaležnostjo spominjajo lepih otroških let, ki so jih preživeli v naših sobotnih šolah in se tudi z veseljem vračajo v te domove, ko pripeljejo svoje otroke, da bodo tudi oni deležni tega bogastva, ki jim ga nudi na zunaj tako skromna šola a vendar neizmerno bogata po svoji vsebini.«

Ob koncu se je zahvalila učiteljem in katehetom za njihov trud in požrtvovalnost.

Nato pa so otroci Prešernove šole uprizorili recitaciji »Krava, ki gre v trgovino« in Otona Zupančiča »Ciciban in čebela«. Nastopili so: Myrna Vodnik, Mikaela Križ, Magda Cordoba, Nataša Jerovšek, Lucija Debevec, Matej in Alenka Modic, Boris Čeč, Saši Mavrič in Emi Lazar. Skrbno sta jih pripravili Nevenka in Nadica Grohar.

Sledil je nastop otrok Baragove šole, ki so predstavili prizorček »Dolgolaska gre v Slovenijo«, kjer je neka gospodična iz Argentine šla na obisk k sorodnikom v Slovenijo. Tam se je pa dobila

z otroki, ki si niso predstavljali, da tako daleč, na drugi strani oceana, tudi govorimo in pojemo slovenske pesmi, in to še tiste, ki so na domačih tleh poznali. Lepo so zapeli ob zvokih kitare »Venček narodnih« in tudi navdušili vse navzoče v dvorani, da smo skupaj zapeli. Nastopili so: Josefina Barle Goljsevček v vlogi mame, Mora Čeč je bila Marica, Viktorija Burja: dolgolaska iz Argentine, kot Alenka je bila Cecilija Urbanija, sošolci so bili Stefanija Barle Goljevšček, Karla Burja, Niko Cerar, Vanina Grbec,

Agustin Hess, Lourdes Kocjančič, Pavla Kocjančič in Valerija Urbanija. Ta kratki a veseli prizorček je priredila in režirala Monika Urbanija-Koprivnikar, ki je tudi izbrala pesmi in spremljala na kitaro prekratki venček narodnih, saj bi otroci z veseljem in navdušenjem še radi peli.

Ob zaključku, smo pa še vse učiteljice, voditelji in kateheti dobili pomladansko rožo, nagelj, v zahvalo za ves trud, ki ga vsako soboto vlagamo za učenje slovenskega jezika in ljubezni do Boga, da bi naši otroci še mnogo let govorili in peli v slovenskem jeziku.

Mariana Grabnar

Lojze Peterle

Evropa - skupna volja za skupno dobro

(Govor na Simpoziju ob petindvajsetletnici Slovenskih krščanskih demokratov, 30. oktobra 2014)

MALO ZGODOVINSKEGA UVODA

Desetega marca 1989 je bilo ustanovljeno Slovensko krščansko socialno gibanje (SKSG). Ustanovitelje je od samega začetka spremljala dilema ali naj prispevamo k demokratizaciji z gibanjem ali s stranko. Na jesen je prevladalo prepričanje, da potrebujemo stranko. Tako smo 2. novembra SKSG skoraj soglasno preimenovali v Slovenske krščanske demokrate (SKD). Isti dan smo izrazili podporo skupnemu volilnemu nastopu Združene demokratične opozicije Slovenije (dogovorjene pri Ivanu Omanu 27.10.1989), ki se je 27. 11.1989 ustanovila pod imenom DEMOS - demokratična opozicija Slovenije.

Kako pomembna je bila ustanovitev SKD, so marca pokazale prve demokratične volitve po drugi svetovni vojni, ko je SKD zmagala znotraj DEMOS-a in po predhodnem dogovoru kot zmagovalka prevzela odgovornost vodenja vlade. SKD je prispevala DEMOS-u največ glasov za projekt demokratizacije in osamosvojitve. Reformna prizadevanja DEMOS-a je bogatila z evropskim razumevanjem osebe, države, pravne države in načel socialno-tržnega gospodarstva. Pred petindvajsetimi leti je bila SKD ključni nosilec razumevanja politike kot dela za skupno dobro.

SLOVENIJA PO PADCU DEMOS-OVE VLADE

Z ozirom na temo tega simpozija in za boljše razumevanje vzrokov naše nedokončane tradicije je potrebno pogledati, kaj je pomenilo podiranje DEMOS-ove vlade oziroma politična izločitev SKD po samorazpustu DEMOS-a.

Ta del naše preteklosti je še premalo osvetljen. Levi del DEMOS-a z delom SLS se je odločil za kolaboracijo s strankami komunističnega porekla in z njimi poskrbel za drugačen zakon o lastninjenju, kot ga je predlagala DEMOS-ova vlada. Sprejet je bil dva tedna pred državnoborskiimi volitvami leta 1992.

To je imelo pomembne dolgoročne posledice. Politično gledano, je to dejanje sicer okrepilo volilni rezultat

SKD, hkrati pa omajalo zaupanje v slovensko pomlad in omogočilo dvanajstletno vladavino LDS oziroma prevlado strank komunističnega izvora.

S tem sta bili ogrožena smer in dinamika demokratičnega reformiranja.

Slovenija je na poti v EZ formalno sprejela evropska pravila, v bistvu pa se je zgodila kontinuiteta, deloma pa restavracija starega modela odločanja in funkcioniranja.

Tako so se ključne odločitve v slovenskem gospodarstvu še naprej dogajale v duhu dogovorne ekonomije, pomladne stranke pa v pisanih koalicijah v manjšinski vlogi niso mogle vplivati na smer glavnega toka sprememb.

V Sloveniji je šel razvoj po padcu Demosove vlade vse manj v smeri skupnega dobrega. Prišlo je do inverzije, tako da je država služila "elitam", ne one njej. Ena od najboljših ilustracij za to je ravnanje z državnim premoženjem, ki je z bankami na čelu eden od ključnih virov naše krize.

Privatizacija se v Sloveniji ni zgodila kot nujni del tranzicije v imenu skupnega dobrega, ampak predvsem v interesu starih političnih in upravljalških elit, da ohranijo in utrdijo svojo moč. Prehod levega dela DEMOS-a na staro stran vidimo danes v luči privatizacije in visokega dviga plač v javnem sektorju v prvi Drnovškovi vladi bolj jasno kot takrat.

Od takrat se obravnava javni sektor kot volilni talon.

V finalu privatizacije je prišlo z vidika gospodarske in politične morale do najbolj vprašljive epizode, ko so banke masovno financirale managerske prevzeme podjetij - se pravi prestrukturiranje moči, račun za neuspeh pa preložile na pleča davkoplačevalcev.

Ob nizki kvaliteti korporativnega upravljanja je odpovedala tudi nadzorna vloga države, ki je izgubila zaupanje ljudi.

Ljudje ne verjamejo, da tisti zgoraj delajo za skupno dobro.

Po vstopu Slovenije v EZ, je reformna volja upadla.

Dobo zdrave gospodarske rasti, ki jo je v prvih letih samostojnosti zagotovilo gradbeništvo in mala ter srednja podjetja, je v času poceni denarja postopoma nadomestila doba na kreditih utemeljene rasti. Zgledalo je, da rastemo, smo se pa že vozili z balonom.

Potem je svetovna finančna kriza razgalila naše lastne vzroke za krizo. Od takrat naprej nam ne gre.

V zadnjih treh letih vidimo na delu že četrto vlado. Pahorjeva ni mogla izvesti reform, druga Janševa je bila pri tem ustavljena, vlada Bratuškove jih ni hotela, v Cerarjevi vladi pa so močni tisti, ki bi radi reforme odmaknili, predvsem pa napovedujejo take, ki ne bodo bolele.

Več let ponavljajočih se priporočil Evropske komisije Slovenija ne jemlje resno. Ta priporočila bi morala biti obvezna sestavina političnih programov vseh strank in vlade.

Slovenije ne morejo reformirati tisti, ki vztrajajo na starih privilegijih in pravicah. Škoda, da niso brali knjige Helmuta Schmidta: "Die Frage der öffentlichen Moral". V njej predlaga bivši nemški predsednik ob listini pravic tudi listino dolžnosti. Pri nas odločilni potentati kljub radikalno spremenjeni situaciji ne bi nič dali, nič popustili, zato izgubljam vsi. Ni volje po skupnem dobru, pomembno je "naše" dobro.

Od "Lieblingskinda", katerega politika je bila v prvih letih samostojnosti vzor drugim državam v tranziciji, smo prešli med problematične države članice. Pomoči EZ smo se izognili s pomočjo izredno drage zadolžitve, sedaj smo pred novo izdajo državnih obveznic.

Imamo najvišji delež državne lastnine (na območju bivših komunističnih držav Srednje Evrope) izredno nizek delež neposrednih tujih investicij, zamudili smo ugoden trenutek za prodajo državnih podjetij, ki jih moramo prodajati sedaj po nižji ceni.

Na lestvici konkurenčnosti padamo, na lestvici korupcije smo med prvimi.

(Nadaljevanje na 4. strani)

PEŠ ROMANJE MLADIH V LUJAN

»Marija, pomagaj nam delati za mir«

V soboto, 4. oktobra, se je slovenska mladina zopet udeležila romanja v Luján. Zbrali smo se v Slomškovem domu, da bi okrog 9. ure začeli hoditi k Mariji. Vzeli smo malico in dežni plašč. Priporočili smo se nebeški Materi in se odpravili. Letos je Marija hodila z nami že od začetka, saj smo imeli podobo Marije Pomagaj, ki so jo fantje s ponosom nosili vso pot.

Prvič smo se ustavili v Merlu, kjer se nam je pridružilo še več romarjev. Po nekaj minutah počitka smo znova začeli hoditi. Takrat smo spet molili in tudi nekaj zapeli. Po tistem smo bili nekteri že malo utrujeni, ampak smo v tišini nadaljevali pot. Takrat se je nekaj deklet zavedlo, da bi bilo treba nekaj ukreniti, da premagamo težke trenutke na poti. Tako je že po nekaj minutah nastala radijska oddaja »Radio El peregrino«. Zdelo se nam je boljše, da »oddaja« poteka v španščini, da se bodo z nami lahko veselili vsi. In res je bilo tako. Igrali smo se igre o različnih verskih vprašanjih, peli cerkvene pesmi in povabili vse tiste, ki so hodili z nami, da so odgovorili na nekaj vprašanj. Vprašali smo jih, zakaj romajo k Mariji in kolikokrat so se že udeležili romanja. Presenečeni smo bili, ko smo spoznali nekatere, ki hodijo v Luján že več kot 20 let. Lepo je bilo tudi slišati, da se hodijo nebeški Materi zahvaliti. Ker smo si takole popestrili pot, smo kmalu prišli do kraja Gral. Rodríguez, kjer smo se zadnjič ustavili. Po nekaj minutah počitka in s kakšnim priboljškom v želodcu smo korajžno začeli

premagovati zadnje kilometre. Res smo bili pogumni, saj smo dobro videli, da se bliža nevihta in da bo vsak čas začelo deževati. Kmalu se je ulilo. Obkleli smo dežne plašče in pokrili nahrbtnike, a ni bilo dovolj. Zelo težko je bilo nadaljevati. A zdaj vidim, kako je bilo lepo. Čeprav smo bili vsi mokri, premraženi in utrujeni, smo v zaupanju in veselju romali dalje in pomagali tistim, ki so težko hodili.

Tako smo okrog 21. ure prišli v Luján, kjer nas je Marija veselo čakala. Zaradi dežja je bila sveta maša v cerkvi in ne zunaj na trgu, kot je ponavadi. Cerkev je bila polna in povsod je bilo veselje. Po sveti maši smo se vrnili domov.

Rada bi se najprej zahvalila oporni skupini, ki je poskrbela za vse, kar smo potrebovali, in pazila na nas. Vse je bilo zelo skrbno organizirano. Hvala tudi tistim, ki so romali k Mariji v Luján. Lepo je videti, kako slovenska mladina še naprej dela tako, da vsi rastemo v veri in kulturi. Še posebej pa bi se rada zahvalila Mariji, da smo srečno prispeli do Lujana, se tam srečali z njo in se varno vrnili.

Vse, ki se letos niste udeležili romanja, pa bi povabila na to lepo izkušnjo drugo leto, saj nas naša nebeška Mati sama prosi, da bi mladi hodili, molili in se ji priporočali.

Luci Ayerbe Rant

MENDOZA

Dan očkov in mamic

V nedeljo 26. oktobra smo praznovali dan naših dragih očkov in mamic. Najprej smo se pri sv. maši priporočili v molitvi Bogu in nebeški Materi Mariji. Po kratkem o d o m o r u so učitelji in učenci osnovnošolskega tečaja sv.

Cirila in Metoda najprej pripravili zanimivo odrsko predstavo o nastanku slike Brezjanske Marije pred dvesto leti.

Učiteljci Zofija Štumberger in Stazi Mlinar sta v slovenskem in španskem jeziku za razumevanje igre podali kratko razlago. Ob igranju otrok je učenka v vlogi kronista odvijala po različnih zgodovinskih obdobjih resnično zgodbo o Marijini podobi in njenem slikarju Leopoldu Layerju. Že pred letom 1800 je v Kranju delovala zelo ugledna in spoštovana slikarska družina Layerjev. Iz njihove slikarske delavnice je izšlo veliko cerkvenih umetnin. Prišli pa so težki časi, ko so leta 1809 Francozi zasedli Kranjsko in zaradi revščine je mojster Layer začel ponarejati avstrijski denar. Kmalu so ga odkrili in zaprli v ječo. V zaporu je Marijo prosil rešitve in se zaobljubil, da bo poslikal kapelico Matere božje na Brezjah in ji daroval svojo podobo Marije Pomagaj. Ko je bil oproščen leta 1814 je izpolnil obljubo.

Pred Marijino podobo, ki odseva toliko materinske toplote, ljubezni in zaupljivosti, so se začele zbirati

trume romarjev. Septembra leta 1863 je čudežno ozdravela Marija Tavčar iz Begunj in nato še veliko drugih. Leta 1907 je velik Marijin častilec, ki je bil priča pri prvem čudežu še kot dijak, poznejši škof dr. Anton B. Jeglič, brezjansko Marijo tudi okronal. Bezje je tako postalo za vse čase največje slovensko duhovno svetišče. Ob koncu prizora so nastopajoči zapeli pesmi Ostani med nami in Marija skoz' življenje.

Za sklep slavlja so se otroci zvrstili v dve skupini in s pesmijo voščili svojim staršem in jim poklonili duhovne rožice molitvic ter žrtvic povezanih v duhovni šopek.

Angelca Čad Bajda

Evropa - skupna volja za skupno dobro

(Nadaljevanje s 3. strani)

Ker nismo reagirali v pravem trenutku, smo vse bolj izčrpani in ranljivi.

Ob tem gledamo stabilno Poljsko, nezadolženo Estonijo, gospodarsko uspešno Latvijo, napredujočo Slovaško ...

Kako naprej?

Videli smo, kako ne gre in videli, kje in zakaj gre.

Bolje gre v tistih državah, ki so se zgodaj odločile za strukturne reforme. Mi zamujamo za eno generacijo reform. Nemčija se pripravlja že na naslednjo.

Pot naprej vodi preko podreditve politike konceptu skupnega dobrega. Samo tako se lahko ponovno pridobi zaupanje ljudi. Nacionalni interes, ki ignorira skupno dobro, ne more biti nacionalni interes.

Za definiranje skupnih ciljev in skupnih projektov je potrebna politična volja, pa tudi politična kultura.

Za politično normalizacijo in stabilizacijo je potrebna močna demokratska stranka, za trajnostno smer razvoja pa močna proevropska in reformno usmerjena koalicija.

Več Evrope

EZ je doživela prvo globoko krizo. Nanjo ni bila pripravljena. Zanj je več razlogov, ključni pa je nespoštovanje skupnih načel in pravil igre. To je izraz pomanjkanja volje za skupno dobro.

Glavni problem ni obstoječa pogodba, pač pa pomanjkanje politične volje in različno razumevanje načel pravne države in socialno tržne ekonomije.

Že dolgo nismo tako močno potrebovali več Evrope kot sedaj - v političnem, gospodarskem in varnostnem

smislu.

EZ se je razširila, Evropa pa se še ni združila.

Pristop držav jugovzhodne Evrope bi morali gledati kot del iste zgodovinske širitve. Zahodni Balkan se je umiril s pomočjo sile, ne more pa na silo v EZ. Zavedati se moramo, da viri konfliktnega razvoja v regiji niso povsem odpravljeni.

Čim manj bo naredila v regiji EZ, tem več bodo naredili drugi, ne nujno v prilog evropski integraciji. To ne velja samo za BiH.

EZ in države v regiji bi morale biti zainteresirane za dinamičen reformni oz. pristopni proces in evropeizacijo medsebojnih odnosov. Marsikaj bi bilo treba podrediti interesu skupnega dobrega.

Praznujemo petindvajsetletnico padca berlinskega zidu, v Ukrajini, vzhodno od Urala, se pravi v Evropi - pa smo priča vojne, ki je izbruhnila potem, ko so Ukrajinci na Majdanu zahtevali evropsko perspektivo za svojo državo. Vojno bijeta dva evropska, krščanska in sosedski naroda. Z Rusi smo se pogajali o strateškem partnerstvu in dogovarjali o modernizaciji, sedaj se gledamo skozi sankcije. Nastal je nov zid. EZ je prišla do meje uporabe mehke moči.

Ob vsej negotovosti smo priča pozitivnim dejstvom, še zlasti, če se spomnimo katastrofičnih napovedi o propadu evra in razpadu Zveze. Irska, Portugalska in Španija so izšle iz nje, popravljati sta se začela Grčija in Ciper. Postavljamo bančno unijo. Camerona pa je zanimiva izkušnja s Škotsko mogoče postavila v drugačen odnos do referendumu o članstvu njegove države v EZ.

Pred nami je nov mandat, z novo strukturo EP, novo komisijo in novim predsednikom Evropskega sveta. Pred nami so novi izzivi.

Valery Giscard d'Estaing s podporo Helmuta Schmidta predlaga kvalitativni skok, ki bi ga za začetek izvedlo dvanajst članic EZ - od novih držav članic bi bila med njimi samo Poljska. Prepričana sta, da EZ v bližnji prihodnosti brez kvalitativnega skoka v smeri unifikacije politik

ne bo igrala v svetu nobene pomembne vloge več, kaj šele njene posamezne članice. Oba za evropski razvoj zelo pomembna moža predlagata federacijo, v kateri bi veliko več področij pokrivala skupnostna metoda, vključno z davki. Tako bi ne dobili samo EZ dveh hitrosti, ampak EZ dveh kvalitete.

Želel bi si, da nadaljnji razvoj evropske integracije ne bi bil samo funkcija katastrof in zunanjih groženj, ampak posledica skupne zavesti o potrebi po spremembah.

Ključno vprašanje ni razlika med evropskim severom in jugom, ali med vzhodom in zahodom. Bistveno je, ali se bomo zedinili o tem, kateri so naši ključni izzivi in kateri bodo naši odgovori nanje.

Naj končam z besedo o identiteti.

EZ bo ostala entiteta različnih identitet, kultura različnih kultur. Prihodnost EZ bi se morala hraniti iz vseh njenih identitet. Stimulirati bi morali vse identitete, da prispevajo k skupnemu dobremu svoje najboljše. Čas prekrščevanja in ideološkega prevzeganja je minil. Spoštovanje individualnega in kolektivnega dostojanstva pomeni spoštovanje identitet. Ne moremo doseči več Evrope z manj identitete.

SKLEP

EZ in Slovenija v njej danes še posebej potrebujeta preskok v politični kulturi.

V tem vidim poseben izziv za krščanske demokrate. Pred petindvajsetimi leti smo vedeli, kaj je treba storiti. Danes je treba ponovno premisliti temeljno idejo očetov EZ - delati stvari skupaj. Dogovoriti se bo treba, kaj in kako bomo delali skupaj za skupno dobro.

Če hoče EZ igrati pomembno vlogo v svetu, moramo uresničiti več Evrope v Evropi. Slovenija pa bo imela v njej toliko glasu, kolikor bo evropska. Ker smo doživeli že boljše čase, vemo, da je mogoč nov slovenski uspeh - vemo pa tudi, da bo to pot trajalo dlje in za višjo ceno. Do tja nas lahko pripelje samo odgovorna politika.

NOVICE IZ SLOVENIJE

OPTIMISTIČNO RAZPOLOŽENJE

Gospodarsko razpoloženje se je po ugotovitvah statističnega urada oktobra znova izboljšalo. Kazalnik gospodarske klime je bil glede na predhodni mesec višji za dve odstotni točki in najvišji po septembru 2008. Na zvišanje kazalnika, ki je že šesti mesec višji od dolgoletnega povprečja, je vplivalo predvsem izboljšanje v storitvenih dejavnosti.

SLABI POGOJI

Slovenija je letos na lestvici Svetovne banke o pogojih poslovanja med 189 državami na svetu zasedla 51. mesto. To je pet mest slabša uvrstitev, kot jo je po popravljenih podatkih zasedla lani. Gospodarske zbornice Slovenije in Obrtno-podjetniške zbornice Slovenije rezultati niso preseletili. Predstavniki delodajalcev so poudarili, da so pogoji poslovanja v Sloveniji slabi, zato so vlado pozvali k ukrepanju.

DEFLACIJA IN BREZPOSELNOST

Slovenija je oktobra na letni ravni znova zabeležila deflacijo, in sicer 0,1-odstotno. Na mesečni ravni pa je država zabeležila 0,2-odstotno inflacijo. Padec cen na letni ravni je bil tudi tokrat najrazgibanejši v skupini komunikacije, mesečno rast cen pa so zaznamovale podražitve v skupini obleka in obutev, je objavil statistični urad. Deflacijo v zadnjih mesecih odraža šibko domače povpraševanje.

V Sloveniji je brezposelnost minuli mesec na mesečni ravni zdrsnila za 0,2 odstotne točke na 8,9 odstotka. Območje evra bo oktobra na letni ravni zabeležilo 0,4-odstotno inflacijo, kar je 0,1 odstotne točke več kot septembra, ko je bila na skoraj petletnem dnu, je objavil evropski statistični urad Eurostat.

TRUBAR V SODOBNEM JEZIKU

V zbirki Trubar v sodobnem jeziku je izšla knjiga Primož Trubar, Cerkevni red (1564). Delo podaja vizijo pravne, organizacijske in duhovne ureditve protestantske cerkve na Slovenskem in je prvo v slovenščini napisano delo, namenjeno intelektualni eliti.

PO SVETU

VOLITVE NA VZHODU UKRAJINE

Na območjih na vzhodu Ukrajine, ki so pod nadzorom proruskih separatistov, so bile v nedeljo predsedniške in parlamentarne volitve. Samooklicani republik Doneck in Lugansk namreč nista sodelovali na splošnih volitvah, ki so bile pred tednom dni drugod po državi. V obeh sta svojo oblast še utrdila dozdašnja prva človeka. V Donecku je z več kot 75-odstotno podporo slavil Aleksander Zaharčenko, v Lugansku je s skoraj 64 odstotki glasov zmagal Igor Plotnicki. Moskva izide priznava, Kijev in Zahod sta kritična. Z ruskega zunanjskega ministrstva so že sporočili, da spoštuje voljo prebivalcev na vzhodu Ukrajine. Kot so dodali, so izvoljeni predstavniki Donecka in Luganska prejeli mandat, da rešijo težave, ki so se nakopičile v minulih mesecih. Ukrajinske oblasti so pozvali, naj ustavijo vojaško ofenzivo na nemirnem območju, prepričani so, da je napredek mogoč, če bo vzpostavljen enakopraven dialog, utemeljen na vzajemnem spoštovanju. Ukrajinski predsednik Petro Porošenko je glasovanje označil kot farso in psevdovolitve, ki so jih pripravili teroristi in banditi na okupiranem območju.

V ROMUNIJU BO DRUGI KROG

Volitve so bile tudi v Romuniji - tam so izbirali novega predsednika. Največ glasov je dobil dozdašnji premier Victor Ponta - podprlo ga je dobrih 40 odstotkov ljudi. V drugem krogu, ki bo čez dva tedna, se bo za položaj pomeril z vodjo opozicijske Narodno liberalne stranke Klausom Iohannisom, ki je prejel nekaj več kot 30 odstotkov glasov. Ponta je prepričan, da bo 16. novembra zmagal, a izidi prvega kroga kažejo, da bo tekma tesnejša od pričakovane.

KANADSKÉ SILE V IRAKU

Irak se v teh dneh pripravlja na nov val nasilja. Več sto tisoč šiitskih vernikov se bo namreč odpravilo na letno romanje v svetišča v Karbali in bi lahko bili tarča napadov Islamske države. Položaje te skrajne sunitske skupine v Iraku so v nedeljo prvič obstreljevala kanadska letala. Kanada se je mednarodni koaliciji proti džihadistom pridružila prejšnji mesec. Njen obrambni minister Rob Nicholson je poudaril, da napadi kažejo na odločenost kanadske vlade, da se bo borila proti teroristični grožnji in da se bo skupaj z zaveznicami postavila po robu krutosti do nedolžnih žensk, otrok in moških.

V PRIČAKOVANJU PODNEBNEGA DOGOVORA

Na Danskem se je končalo večdnevno zasedanje

PISALI SMO PRED 50 LETI

29. OKTOBER

Slovenci se na današnji dan z vso hvaležnostjo spominjamo svojih mož, ki so s svojim nesebičnim delom ustvarili slovensko svobodo. To se je zgodilo dne 29. oktobra 1918. leta.

...
Ker je komunizem z vsem svojim dosedanjim nastopanjem in delom med Slovenci dokazal, da je največji sovražnik in največja nesreča slovenskega naroda, nam mora biti spomin na 29. oktober leta 1918 samo še večja vzpodbuda za delo za rušenje sedanega komunističnega nasilnega režima v domovini, da bo slovenski narod znova lahko zaživel v svobodi in demokraciji in da bo Slovenija postala znova domovina svobodnih in neodvisnih, srečnih in zadovoljnih ljudi, ki bodo vedno bolj napredovali, ne pa nazadovali!

SLOVENC V ARGENTINI

XII. kulturni večer SKA je bil v soboto, 17. t.m. ob 19. pri Bullrichu, Sarandi 41. v Buenos Airesu. Udeležba na njem je bila lepa. Vodil ga je Božo Fink, ki je pozdravil vse udeležence, zlasti pa predavatelja vseučiliškega profesorja katoliške univerze v Buenos Airesu, g. dr. Milana Komarja, ki je imel zanimivo predavanje o alienaciji. ...

Carapachay. Zadnje nedeljo v septembru smo imeli običajni pomladanski piknik, ki je bil sicer dobro pripravljen, pa zaradi slabega vremena malo obiskan. Ob tem smo prišli do prepričanja, da samo zabavne prireditve v današnjih časih ne privabijo toliko obiskovalcev, kakor jih kulturno-prosvetne in igralske. Zato so člani na svojem sestanku v začetku oktobra enoglasno sklenili začeti z gradnjo prepotrebne odra. ...

Osebnosti. Družinska sreča. V družini Franceta Papeža in njegove žene ge. Agate roj. Koželj se je rodila hčerka. V cerkvi sv. Marjete v Boulogne jo je krstil tamošnji župnik g. Avguštin na ime Andreja Marija. Botra sta bila Pavel Fajdiga in njegova mama gospa Jelislava Fajdiga. - Družino Mihe Klemena in njegove žene ge. Angelce roj. Koprivec je tudi razveselila hčerka. Tudi to je krstil župnik g. Avguštin in sicer na ime Terezija. Za botra sta bila Ivan in Lojzka Sušnik. - Prav tako je hčerka pomnožila družinsko srečo Jerneja Tomazina in njegove žene Ivanke roj. Trobec. V družini Mihe Gaserja in njegove žene ge. Anke roj. Savelli so pa dobili sina. Srečnim družinam naše čestitke.

(Svobodna Slovenija, 29. oktobra 1964 - št. 44)

foruma o podnebnih spremembah. Končno poročilo je istočasno zaskrbljujoče in opogumljajoče, tudi odmevi nanj so različni. Mednarodni strokovnjaki opozarjajo, da podnebne spremembe potekajo in da posebno odgovornost nosi predvsem človek. Menijo, da bi lahko trenutni trendi izpustov toplogrednih plinov vodili v katastrofo. Strokovnjaki poudarjajo, da sta uporaba čistejših energijskih virov in izboljšanje učinkovitosti veliko cenejši kot stroški posledic podnebnih sprememb.

ENAKOSTI SPOLOV

Vse večja udeležba žensk v političnem življenju in na trgu dela je v zadnjih 10 letih bistveno zmanjšala odstopanja v enakosti med moškimi in ženskami, v poročilu ugotavlja Svetovni gospodarski forum. Poročilo s področja enakosti spolov poudarja izjemne spremembe, v kar 105 od 142 držav se je enakost spolov okrepila. Le v šestih državah: na Šrilanki, v Maliju, na Hrvaškem, v Jordaniji in Tuniziji pa je prepad med spoloma od leta 2005 narasel. Na prvem mestu je že šesto leto zapored Islandija, sledijo ji Finska, Norveška, Švedska in Danska, v prvi deseterici pa so še Nikaragva, Ruanda, Irska, Filipini in Belgija.

RESUMEN DE ESTA EDICION

CAMBIOS Y REFORMAS

El gobierno del premier Miro Cerar comenzó a introducir varias reformas en su acción. Tras la adecuación del presupuesto realizó varios cambios en la conducción de los organismos de seguridad. Así relevó y reemplazó a los titulares de la agencia de seguridad nacional, de la policía eslovena y del ejército. Los cambios fueron criticados por la oposición (Partido Demócrata y Nueva Eslovenia), especialmente porque no se han fundamentado estos reemplazos. Por otra parte hay una tensión creciente con los sindicatos del sector estatal, ya que estos se oponen a las reformas, que podrían afectar el sueldo de los empleados públicos. Ya hubo amenaza de huelgas. (Pág. 1)

FELIZ DIA DEL MAESTRO

El pasado 20 de septiembre se reunieron en el centro esloveno capitalino, los alumnos de los diferentes cursos de idioma esloveno de Buenos Aires junto a sus docentes para celebrar al patrono de los maestros, el beato Anton Martin Slomšek. El día comenzó con la misa en la iglesia Marija Pomagaj y tras un recreo, en el salón principal la referente de los cursos Alenka Prijatelj, destacó en sus palabras que nuestras escuelas siguen las enseñanzas de Slomšek: desarrollar no sólo el conocimiento, sino también la vida espiritual de los niños. Luego sobre el escenario los alumnos de Prešernova šola (Castelar) representaron de dos poesías y Baragova šola (Lanús) narró una escena que incluyó un popurrí de canciones tradicionales eslovenas. Para finalizar, todos los docentes recibieron un clavel como símbolo de agradecimiento. (Pág. 3)

MENDOZA

El curso de idioma esloveno sv. Ciril in Metod, de la provincia de Mendoza celebró el pasado 26 de octubre el día de la familia. Luego de la misa dominical, prepararon una escena en la que mostraba la historia de la imagen de Marija Pomagaj de Brezje. Una alumna, en el papel de cronista pasó por diversas etapas históricas para narrar la verdadera historia de la imagen de la Virgen y de su pintor Leopold Layer. Finalmente, con canciones los alumnos saludaron a sus padres y les regalaron un ramo espiritual con oraciones y pequeños sacrificios. (Pág. 4)

JÓVENES PEREGRINOS

El sábado 4 de octubre los jóvenes eslovenos peregrinaron a Luján bajo el lema «María, ayúdanos a trabajar por la paz». En esta oportunidad, llevaron consigo la imagen de Marija Pomagaj a lo largo de toda la peregrinación. Salieron desde Ramos Mejía cerca de las 9 hs. y la primera parada fue en Merlo. Durante la caminata, armaron una radio para amenizar con los demás peregrinos. Gral. Rodríguez fue la última parada y llegó la lluvia. Mojados, con frío y cansancio llegaron (21 hs.) a la Basílica de Luján y participaron de la misa en su interior. (Pág. 4)

ES NECESARIO UN SALTO CONCEPTUAL

En este número se publica el discurso del actual diputado del parlamento europeo Lojze Peterle en la conferencia que dio con motivo del 25º aniversario del Partido Demócrata Cristiano Esloveno (SKD) en Ljubljana el 30/10/2014. En su introducción, hizo un breve recuento histórico del partido que nació como movimiento y que en pocos meses se encabezó la alianza de la Oposición Democrática de Eslovenia - DEMOS. En las primeras elecciones democráticas tras la segunda guerra mundial, DEMOS obtuvo la responsabilidad de la gestión del gobierno. Entre otros conceptos, Peterle afirmó que la clave de la política y del trabajo del SKD era el bien común. Esta clave se diluyó con gobiernos de otros partidos y es necesario retomarla y con ese espíritu lograr las reformas estructurales que devuelvan la confianza de la ciudadanía. Respecto de la UE, afirmó que no hay que verla como el nuevo muro que separa con sanciones y crisis, sino como un espacio donde la diversidad de identidades se une en pos de los intereses del bien común, sin por ello perder la particularidad. (Pág. 3 y 4)

SVOBODNA SLOVENIJA / ESLOVENIA LIBRE

Fundador: **MILOŠ STARE** / Director: **Antonio Mizerit** / Propietario: **Asociación Civil Eslovenia Unida** / Presidente: **Franci Znidar** / Redacción y Administración: **RAMON L. FALCON 4158 - C1407GSR BUENOS AIRES - ARGENTINA** Tel.: (54-11) 4636-0841 / 4636-2421 (fax) / e-mail: **esloveniau@sinectis.com.ar** in **esloveniau@gmail.com**. **Za Društvo ZS:** Franci Znidar / Urednik: Tone Mizerit **Sodelovali so še:** Gregor Batagelj (dopisnik v Sloveniji), Marta Petelin in Jože Horn, Rok Fink, Marko Kremžar, Mariana Grabnar, Alenka Prijatelj, Luci Ayerbe Rant in Angelca Čad Bajda. **Mediji:** STA, Radio Ognjišče, Družina in Časnik.si.

Naročnina Svobodne Slovenije: Za Argentino, \$ 820.-; pri pošiljanju po pošti: sivi papir, \$ 1120.-; beli papir \$ 1270.-; Bariloche; \$ 950.-; obmejne države Argentine, 260.- US dol.; ostale države Amerike, 290.- US dol.; ostale države po svetu, 320.- US dol.; vse za pošiljanje z letalsko pošto. Z navadno pošto, 210.- US dol. za vse države. Dolg za letnike v zaostanku se plača po ceni naročnine tekočega leta. **Svobodna Slovenija izhaja s podporo Urada za Slovence v zamejstvu in po svetu RS.**

Čeke: V Argentini na ime „Asociación Civil Eslovenia Unida“, v inozemstvu (bančne čeke, ne osebne) na ime „Antonio Mizerit“. Oblikovanje in tisk: **TALLERES GRÁFICOS VILKO S.R.L.** / California 2750-C1289ABJ Buenos Aires-Argentina / Tel.: (54-11) 4301-5040 / E-mail: info@vilko.com.ar

MALI OGLASI

TURIZEM

TURISMO BLED

EVT Leg. 12618

Dis. 2089

de Lucía Bogataj

Monseñor Marcón 3317 B, San Justo

Tel. 4441-1264/1265

GREGOR BATAGELJ, turistični vodnik v Sloveniji. Slovenski/španski jezik. Mob.: +386-(0)31-567-098. E-naslov: mgbatagelj@gmail.com

ZOBOZDRAVNIKI

Dr. Damijana Sparhakl - Zobozdravnica - Splošna odontologija - Belgrano 123, 6. nadstr. "4" - Ramos Mejía - Tel.: 4464-0474.

ADVOKATI

Dobovšek - odvetniki

Somellera 5507 - C1439AAO - Capital Federal - Tel/Fax 54-11-4602-7386 E-mail: estudio@estudiodobovsek.com.ar

Dr. Marjana Poznič - Odvetnica - Uradna prevajalka za slovenski jezik. Lavalle 1290, pis. 402 - Tel. 4382-1148 / 15-4088-5844 - mariana.poznic@gmail.com

Dra. Ana C. Ferreras de Kocar - Sucesiones - Contratos - Familia - Comercial - Laboral - Civil - Jubilaciones - Pensiones. Martes y jueves de 16 a 19 hs. Avellana 174 1º Piso / (1704) Ramos Mejía, Buenos Aires. Tel.: 4469-2318 Cel: 15-6447-9683 e-mail: ferrerasanac_te@yahoo.com.ar

GASTRONOMIJA

Apetit od torška do vključno sobote od 19. ure naprej. Praznovanja, obletnice, srečanja. Cene ugodne, pristna domača hrana in kvalitetna postrežba. Rezervacije: 4658 4158. Avellana 450, Ramos Mejía, Buenos Aires.

Planika catering - Ani Rode

Slovensko in mednarodno pečivo po naročilu - Tel.: 4655-4422 ali 15-4073-3495

VERA WINES - VINOTEKA

Prodaja domačih in uvoženih vin in penin. Poroke, praznovanja, podjetniška darila. Tel.: 4342-4112; Cel.: 15-3941-0078 - info@verawines.com.ar - Av. de Mayo 769, CABA. Od ponedeljka do petka od 11.30 do 19.30 ure, v sobotah pa od 10-18.ure.

POSREDOVANJA
PATAGONIA Storitve

María Cristina Breznikar Rant s.p. Vaš kontakt v Sloveniji. Osebna potovanja. Vzpostavimo stik med sorodniki. Pokojninski postopki, najemnine in več drugih storitev. E-mail: patagonia.storitve@yahoo.com

OSEBNE
NOVICE

Poroka

V Sloveniji sta se 20. septembra v cerkvi sv. Danijela, Sežana, Primorska, poročila **Nadija Angela Erjavec** in **Darjan Bezovnik**. Za priči sta bila Tone Erjavec in Vili Bezovnik. Poročil je farni župnik Anton Požar.

PORAVNAJTE
NAROČNINO!

SLOVENSKI DAN – STOJNICA

Starši: Čudovite pravljice za otroke; najlepše povesti za naše mladce in mladenke. Približajte jim svet fantazije v slovenskem jeziku.

Kje? Kdaj?

Na stojnici Zedinjene Slovenije na Slovenskem dnevu!

In tudi spominčki, zastavice, nalepke, značke, in še marsikaj. V nedeljo 16. novembra v Slovenski vasi

»Z zvestim srcem življenju naproti«

Zedinjena Slovenija in Društvo Slovenska vas

lepo vabita, da se udeležite velike slavnosti

59. Slovenski dan in
62. obletnica Hladnikovega doma

ki bo v nedeljo, 16. novembra v prostorih Hladnikovega doma, ulica Mons. J. Hladnik 3970, Remedios de Escalada.

Ob 9.00 bo sv. maša v cerkvi Marije Kraljice. Po maši v Domu dviganje zastav in pozdrav gostov.

Ob 11.00 igra »Snubač«; Gledališka skupina Slovenska vas; režija: *Dani Grbec*.

Nato ob 13.00 slavnostno kosilo.

Ob 16.00 popoldanski program:

Slavnostni govornik: *Prof. Martin Sušnik*

Pri kulturnem programu sodelujejo:

Skupina *Muččas* pod vodstvom *prof. Lučke Kastelic*;

Skupina *Aluminé*;

Folklorna skupina *Maribor* pod vodstvom *Ani Senovršnik*

Orkester *Kilometro 43*

Nato prosta zabava ob zvokih orkestra *Baires Polka*

Vsi prisrčno vabljeni!

SLOVENCİ IN ŠPORT

OPTIMISTIČNA MARA

Na svetovnem prvenstvu v jadrnem razredu optimist v Club Náutico San Isidro v Argentini je Mara Turin (foto) osvojila bronasto odličje v konkurenci deklet, v skupnem seštevku pa bila 11. Turinova je v tem razredu tudi dvakratna evropska prvakinja. Solidno so se odrezali tudi ostali slovenski predstavniki. Rok Verderber je svetovno prvenstvo končal na 28.

mestu, Klemen Semelbauer na 43., Matej Planinšič na 56. in Nicolo Kravanja na 127. mestu.

HOKEJSKI KLASIK
NI VEČ TAK, KOT
NEKDAJ

Hokejska tekma med Jeseničani in Ljubljanci spada med klasike slovenskih športnih nasprotovanj in tako je tudi zadnji

dvoboj, čeprav še daleč od nekdanjega blišča in pomena, pokazal stopničko na vrnitvi hokeja na Jesenicah na stare tere. Na ledu pa so bili sicer boljši gostje iz prestolnice s 4:2.

Upravni odbor Jeseničanov pa je na seji v preteklem tednu razrešil z mesta glavnega trenerja Gorazda Rekeljina, namesto njega pa imenoval Romana Pristova, ki je kot strateg članske ekipe na Jesenicah deloval že med letoma 2002 in 2006 ter poleti leta 2012.

SPET V ZDA

Eden najboljših slovenskih kolesarjev zadnjih let Jani Brajkovič po treh letih zapušča Astano in se seli v ZDA. Ne k ekipi najvišjega razreda, ampak k profesionalni kontinentalni ekipi United Healthcare, s katero je podpisal dveletno pogodbo. Belokranjec je bil v ZDA že član ekip Discovery Channel in Radio Shack.

Nova Ribja brv
čez Ljubljanico

Najnovejši most čez Ljubljanico v strogem središču Ljubljane se od sosednjih Šušarskega mostu in Tromostovja zelo razlikuje, s svojo sodobno prosojnostjo pa dogajanje na reki približuje sprehajalcem.

Novo Ribjo brv si je arhitekt Peter Gabrijelčič iz arhitekturnega biroja Arhitektura DOO zamislil kot "minimalistično oblikovano, transparentno in elegantno brv čez reko, ki bi dovoljevala neoviran pogled vzdolž reke, obenem pa povezovala oba brega in ponujala široko razgledno točko na obe strani".

Zmagovalno idejo natečaja iz leta 2012, ki je ob razkritju sprožila kar nekaj deljenih mnenj stroke in javnosti, so pred kratkim odprli za sprehajalce. Prejšnja lesena brv je bila pravzaprav le začasna rešitev, ki je povezovala Kongresni trg prek Gerberjevega stopnišča in Hribarjevega nabrežja z Ribjim trgom na drugem bregu Ljubljane. Začasna rešitev se je obdržala dve desetletji. Postavili so jo leta 1991, uporabili pa kar ostanke lesene konstrukcije, ki so jo uporabili pri obnovi Tromostovja.

Manjši most so na tem kraju predvideli že številni arhitekti, od Maksa Fabianija do Jožeta Plečnika, predvsem drugi je okolici dal nezamenljiv pečat. Tudi zato se je pri snovanju nove brvi postavljalo vprašanje, ali naj ta sledi Plečnikovi dediščini ter značilnostim bližnjega stopnišča in sosednjih mostov ali naj nova brv ubere drugo, sodobnejšo pot.

Končni rezultat je vitka, diskretna struktura s steklenimi stenami, ki sprehajalcu, ki most preči ali ga opazuje iz daljave, omogoča skoraj neoviran razgled na Ljubljanico.

Jeklena konstrukcija mostu je dolga 25 metrov, most pa je zasnovan tako, da optično znižuje višino med brvjo in reko. Tanek pod je toplotno ogrevan, saj zaradi bližine vode na takšnih površinah obstaja velika možnost poleđenitve pozimi. Proti drsenju so na tla namestili tudi poseben tlak s fugami, snovalci pa so morali kar nekaj pozornosti posvetiti eksperimentiranju z materialom.

Rob steklene ograje se konča s široko polico, ki omogoča udobno opazovanje reke in razglede proti Tromostovju ali v nasprotno smer proti Šušarskemu mostu. Pod robom ograje so po vsej dolžini nameščene LED-diode, ki most diskretno osvetlujejo in mu dajejo poseben značaj tudi ponoči.

OBVESTILA

SOBOTA, 8. novembra:

Zaključna prireditev tečaja RMB, v Slovenski hiši.

Poslovilni ples, Rast XLIV v Našem domu v San Justo od 23. ure dalje.

NEDELJA, 9. Novembra:

V Našem domu San Justo ob 10. uri predavanje Marte Kavčič Keršič, zgodovinarke in sociologinje kulture. Spregovorila bo kot Šentjoščanka in o njenem delu v študijskem centru za narodno spravo.

NEDELJA, 16. novembra:

59. SLOVENSKI DAN in 62. Obletnica Hladnikovega doma.

ČETRTEK, 20. novembra:

Z.S.M.Ž. San Martin vabi na mesečni sestanek v Domu ob 16. uri. Srečanje v kuhinji s Cecilijo Makek, delala bo potice z drugačnimi nadevi. Vas pričakujemo!

SOBOTA, 22. novembra:

V. Evropski večer ob 20. obletnice folklorne skupine Maribor v Carapachayskem domu ob 16,30 uri.

NEDELJA, 23. novembra:

Kristus Kralj.

SOBOTA, 29. novembra:

Na Pristavi Rock pod ombujem.

PONEDELJEK, 8. decembra:

Prvo sveto obhajilo.